

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΜΑΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ**

ΘΕΜΑ Α1

α. Ορεινοί: Είναι η μία από τις δύο μεγάλες παρατάξεις που σχηματίστηκαν μέσα από τις διεργασίες της Εθνοσυνέλευσης του 1862. Απαρτίστηκαν από διάφορες ομάδες (υπό το Δ. Γρίβα και τον Κανάρη) με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών. Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση της παράταξης.

β. Φεντερασιόν: Ως το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων η δράση των σοσιαλιστικών ομάδων και των εργατικών ομαδοποιήσεων στον ελλαδικό χώρο ήταν περιορισμένη. Όμως, η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό – για τα μέτρα της περιοχής – βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

γ. Πατριαρχική Επιτροπή: Μετά τον τερματισμό του πολέμου για την Τουρκία ξεκίνησε κατά τους τελευταίους μήνες του 1918 η επιστροφή των προσφύγων στη Μικρά Ασία. Στα πλαίσια αυτού του γεγονότος, τον Οκτώβριο του 1918 συστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη Πατριαρχική Επιτροπή, με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της ελληνικής κυβέρνησης.

ΘΕΜΑ Α2

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

α. Μετά την υπογραφή της συνθήκης του Βουκουρεστίου τον Αύγουστο του 1913, με την οποία τερματίζονταν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, έφτασε και το πρώτο μεταναστευτικό ρεύμα από τη Ρωσία. Έλληνες της περιοχής του Καυκάσου, με την αναγγελία της προσάρτησης της εύφορης Μακεδονίας, άρχισαν να μεταναστεύουν στην Ελλάδα με την ελπίδα ότι θα τους παραχωρούσαν γη. Κάποιοι απ' αυτούς κατόρθωσαν να εγκατασταθούν στην Κεντρική Μακεδονία. Το μεταναστευτικό ρεύμα αναχαιτίστηκε με επέμβαση της ελληνικής κυβέρνησης.

β. Την περίοδο 1919 – 1921, λόγω της Ρωσικής Επανάστασης και της κατάληψης ρωσικών επαρχιών από τους Τούρκους, μεγάλο μέρος των Ελλήνων της Ρωσίας κατέφυγε στα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας κι από κει διαπεραιώθηκε στην Ελλάδα. Τους Έλληνες ακολούθησαν Αρμένιοι και Ρώσοι.

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό βιβλίο, σελ. 46 «Οι διαφορές του αγροτικού προβλήματος στην Ελλάδα ... ταξικό περιεχόμενο».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α. Όπως γνωρίζουμε από το σχολικό βιβλίο, σελ. 149 – 150 «Στις 24 Ιουλίου 1923 υπογράφηκε ... Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής». Στο Α ιστορικό παράθεμα παρατίθενται μαρτυρίες των γηγενών από τις επαρχίες της κεντρικής και νότιας Μικρασίας λίγο πριν ακολουθήσουν τον δρόμο της προσφυγιάς. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται στην Επιτροπή από την Ελλάδα προκειμένου να συζητήσουν σχετικά με την Ανταλλαγή. Έπειτα οι άνθρωποι της Επιτροπής αφού προχώρησαν στην καταγραφή των ονομάτων και των περιουσιών των κατοίκων της περιοχής τους ανακοίνωσαν τη διαπεραίωσή τους στην Ελλάδα. Τέλος, τους συμβούλευσαν να είναι ψύχραιμοι, να πουλήσουν μέρος της κινητής τους περιουσίας και επισήμαναν ότι μπορούν να τους ακολουθήσουν στην Ελλάδα ακόμη και «τουρκεμένοι».

β. Όπως γνωρίζουμε από το σχολικό βιβλίο, σελ. 151-152 «Όταν έγινε γνωστή η υπογραφή της Σύμβασης ... ανταλλαξίμων». Το Β ιστορικό παράθεμα αναφέρει τη στάση της ελληνικής πλευράς σχετικά με την ανταλλαγή των πληθυσμών, επικεντρώνεται, όμως, στη θέση του Μουσταφά Κεμάλ. Ο ηγέτης των Νεότουρκων Μουσταφά Κεμάλ επιδίωκε την εκδίωξη των μη μουσουλμανικών εθνοτήτων από το έδαφος της αυτοκρατορίας, η οποία τηρούσε αρνητική στάση στην επιστροφή τους. Η Ελλάδα παρουσιάζεται αδύναμη να προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις σχετικά με τη μετανάστευση των τουρκο – μουσουλμανικών πληθυσμών της Ελλάδας.

Στο κείμενο Γ διαφαίνεται κυρίως η στάση του Βενιζέλου σχετικά με το ζήτημα της ανταλλαγής των πληθυσμών, θεωρώντας την ως τρόπο επίλυσης των διαφορών μεταξύ των δύο χωρών (ήδη από το 1914). Προβλέποντας την αντίδραση των προσφύγων, παρ' όλα αυτά αναλαμβάνει ο ίδιος την ευθύνη της υποχρεωτικής ανταλλαγής των πληθυσμών.

ΘΕΜΑ Δ1. Όπως γνωρίζουμε από το σχολικό βιβλίο, σελ. 208 – 209: «Το θετικό και αισιόδοξο κλίμα ... βαρύ κλίμα διχασμού».

Προαιρετικά, μπορεί ακόμη να αναφερθεί: Αποτέλεσμα της διαφωνίας των δύο ανδρών σχετικά με το ζήτημα της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα ήταν η επανάσταση του Θερίσου (1905).

Τα κείμενα Α και Β λειτουργούν συμπληρωματικά στην ιστορική αφήγηση σχετικά με τη διάσταση απόψεων μεταξύ του Βενιζέλου και του πρίγκιπα Γεωργίου ως προς το ζήτημα της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα. Στο κείμενο Α ο Βενιζέλος παρουσιάζεται υπέρμαχος της ένωσης, προωθώντας διαδικασίες για τη σταδιακή επίτευξή της. Πιο συγκεκριμένα, ήδη από το καλοκαίρι του 1900 αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ως προς την ένωση, γνωστοποιώντας τες στον πρίγκιπα Γεώργιο. Η ένωση, όμως, κρίνεται αδύνατη και επιβάλλεται η πλήρης υποταγή της νήσου στις Μεγάλες Δυνάμεις, καθιστώντας την υποχείριο των ευρωπαϊκών συμφερόντων λόγω της παράτασης της αρμοστείας. Αντίθετα, η επίτευξη της αυτονομίας της νήσου θα προωθούσε τα εθνικά συμφέροντα στο εξωτερικό και θα κατοχύρωνε τη διοίκηση στο εσωτερικό, έπειτα από την αποχώρηση των διεθνών στρατευμάτων και τη δημιουργία πολιτοφυλακής, στελεχωμένης από έλληνες αξιωματικούς. Ο πρίγκιπας Γεώργιος αντιδρά άμεσα στα σχέδια του Βενιζέλου και, ως φορέας των εντολών της Αθήνας, αποκρούει τη συμβιβαστική πολιτική του Βενιζέλου και προσπαθεί να εκβιάσει την ταχύτερη συγκατάθεση των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων στην ενωτική λύση.

Το κείμενο Β ενισχύει την ιστορική αφήγηση και τις πληροφορίες του κειμένου Α αναφορικά με τη διχογνωμία μεταξύ των δύο ανδρών ως προς την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Ειδικότερα, επισημαίνει ότι ο πρίγκιπας Γεώργιος, θεωρώντας αρμοδιότητα της ελληνικής μοναρχίας την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής, αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τις διαδικασίες της προσάρτησης της Κρήτης στην Ελλάδα. Έρχεται σε επαφή τόσο με τον τσάρο της Ρωσίας όσο και με τους υπουργούς εξωτερικών της Ρωσίας, της Γαλλίας, της Αγγλίας και της Ιταλίας. Ο Βενιζέλος διαφωνεί με τις ενέργειες του αρμοστή, κρίνοντας ότι η ανακήρυξη της Κρήτης σε ανεξάρτητο πριγκιπάτο έπρεπε να είναι το τελευταίο στάδιο για να επιτευχθεί με πλήρη νομιμότητα η

ένωση. Ο πρίγκιπας Γεώργιος παρουσιάζεται ανίκανος να συνειδητοποιήσει τις τυχόν επιπτώσεις της επέμβασης των Μεγάλων Δυνάμεων, πρεσβεύοντας παράλληλα ότι η επίλυση του κρητικού ζητήματος θα προερχόταν από αυτές. Παράλληλα, παραγκωνίζει τους πολιτικούς παράγοντες του νησιού, θεωρώντας τους επιζήμιους, ενώ, τέλος, δείχνει να μην κατανοεί την απαίτησή τους να αναλάβουν οι ίδιοι πρωτοβουλίες για την ένωση.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΜΕΤΑΒΑΣΗ